EEN LEREND NETWERK ROND ABR

Creative methods help to resist the familiar, the assumed and the taken-for-granted,
and in so doing they open space for new understanding (Kara, 2020).

In een dominant empirisch discours gaan arts-based (ABR) onderzoekers op een kunstzinnige en creatieve manier (via drama, poëzie, fotografie,...) aan de slag om de wereld om ons heen in beeld te brengen. Dit resulteert vaak in onderzoek met een sterk participatief karakter, wat zich ook uit in een zo toegankelijk mogelijke disseminatie van de onderzoeksbevindingen. Het inzetten van kunst als 'taal' is bovendien niet enkel in opmars in onderzoek, hoe kunst kan ingezet worden als een vernieuwende kracht, als 'teaching object', vindt ook zijn opmars in het onderwijs. Onderzoek naar hoe deze methodologie binnen het Vlaamse Hoger Onderwijs op een wetenschappelijk verantwoorde manier kan worden uitgevoerd bleef vooralsnog beperkt.

In 2021 startte hogeschool UCLL, in samenwerking met LUCA School of Arts en KULeuven, met een **lerend netwerk voor arts-based onderzoekers**. Dit lerend netwerk brengt onderzoekers samen die artistiek geïnspireerde methoden (willen) integreren in hun eigen onderwijs- en onderzoekspraktijk.

Volgende **doelstellingen** staan hierbij centraal:
- het delen, verbreden en verdiepen van kennis rond arts-based onderzoek
- het aanbieden van een ondersteunend platform en klankbord, een veilige leeromgeving waarbinnen de deelnemende praktijkonderzoekers in vertrouwen en openheid hun leerervaringen, vragen en ideeën omtrent dit type onderzoek aan elkaar kunnen voorleggen;
- het uitbreiden van het eigen netwerk met gelijkgestemde (en bij uitbreiding andersgezinde) onderzoekers met interesse in arts-based werken over instellingen heen;
- bij te dragen aan de toekomst van ABR binnen het hoger onderwijs d.m.v. visie-ontwikkeling en het in kaart brengen van good practices.

In 2021-2022 kwam dit lerend netwerk verschillende keren samen. Op dit online platform verzamelen we de opgedane inzichten en resultaten van deze bijeenkomsten.

Benieuwd naar meer?
Neem gerust contact op met Sara Coemans & Eva Brattinga (sara.coemans@ucll.be; eva.brattinga@ucll.be)

Dit project werd mogelijk gemaakt dankzij financiële ondersteuning van het Steunpunt Kunstintegratie Associatie KULeuven.

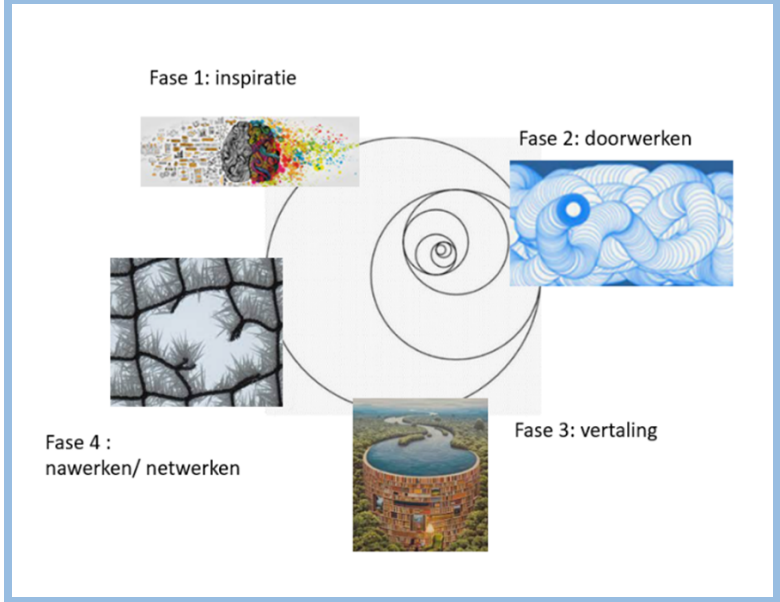
Bijeenkomsten van het lerend netwerk werden steeds cyclisch opgebouwd aan de hand van **vier fasen**:

- **Fase 1**: Een uur **inspiratie** aan de hand van een **inspirerende case** (de maandagsessies). Dit deel van de sessie (online) was toegankelijk voor externen en richtte zich tot een breed publiek van onderzoekers met interesse in ABR die hun blik op onderzoek en onderzoeksmethoden wensen te verbreden. Elke sessie stond een ander spreker geprogrammeerd en eindigde met de formulering van enkele prangende kwesties/uitdagingen waar het netwerk verder op kon doorwerken.

- **Fase 2**: **Gezamelijke ver- en doorwerking** met het lerend netwerk, enkel toegankelijk voor kerngroep van het lerend netwerk en facilitators. In deze fase werd er verder aan de slag gegaan met geformuleerde uitdagingen en/of opdrachten vanuit fase 1. Eigen cases en uitdagingen van deelnemers van het netwerk konden in deze fase ook binnengebracht worden en verbonden worden met fase 1.

- **Fase 3**: **Woordelijke en beeldende vertaling**. Tijdens de sessies lag de focus niet enkel op participeren maar ook op produceren als belangrijk onderdeel van het leerproces. Deelnemers werden daarom aangemoedigd om hun leerproces ook visueel in beeld te brengen.

- **Fase 4**: **Nawerking**. In de laatste fase van iedere sessie werd er vervolgens vooruitgeblikt en verder gereflecteerd: Wat ligt er nog? Welke vervolgprojecten/samenwerkingen zijn zinvol? Welke partners kunnen nog aansluiten?

Deelnemers aan het lerend netwerk waren:

- praktijkonderzoekers van de diverse expertisecentra van UCLL (Smart Organisations, Art of Teaching, Resilient People, Education & Development, Inclusive Society, Digital Solutions)
- onderzoekers van KULeuven (Faculteit Sociale Wetenschappen en Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen)
- onderzoekers van LUCA School of Arts

De sessies werden gemodereerd door twee onderzoekers van UCLL (Education & Development)

Met de **digitale lezingen** (de maandagsessies) werd een breed publiek bereikt:

- diverse profielen (bachelor studenten, doctoraatsonderzoekers, postdoctoraal onderzoekers, praktijkonderzoeker opleidingshoofden, lectoren, sstagebegeleiders, sociaal ontwerpers, ...)
- vanuit diverse opleidingen, instellingen en organisaties in Vlaanderen en Nederland (UCLL, Arteveldehogeschool, Hogeschool Windsheim, Hogeschool Utrecht, Hogeschool Arnhem Nijmegen, KULeuven, Luca School of Arts, UGent, KASK, Academie Genk, Podiumacademie Lier, Marnix academie Utrecht, Markant, IDEWE,...)

LIVING PAPER 'ARTS-BASED RESEARCH'
Een dynamisch naslagwerk voor en door arts-based onderzoekers binnen (en buiten) Vlaanderen

Laat je als bezoeker van dit online platform inspireren door de vele good practices rond arts-based research die hier terug te vinden zijn. Je vindt er heel wat achtergrondinformatie over de lezingen en over de bijeenkomsten die plaatsvonden.

We werken met het lerend netwerk tevens aan een '**living paper**' waarin we good practices rond ABR verzamelen en samenwerking over disciplines, instituten en onderwijsinstellingen heen willen bevorderen.

Wil je graag deelnemen aan een mogelijk vervolgtraject van het lerend netwerk?

Heb je een interessante arts-based methodologie ingezet en wil je deze benadering graag delen met andere onderzoekers?

Ben je een onderzoeksproject aan het uitschrijven en op zoek naar samenwerkingsverbanden?

Neem een kijkje naar onze living paper rond ABR en vul gerust aan!
https://ucll-my.sharepoint.com/:w:/g/personal/uOO92633_ucll_be/ESg9-3c6cB5AmVr84pC1FWcB2hOOSCPlxoKR4Er_mgVbMw?e=R4MnF8

Deze living paper wordt beschouwd als een levend document, geupdate door bezoekers op regelmatige tijdstippen, om onderzoekers die met ABR in het Nederlandstalig taalgebied bezig zijn samen te brengen en relevante inzichten uit te wisselen.

KICK-OFF
LEREND NETWERK

Kick-off meeting Lerend Netwerk - November 2021

Op **8 november 2021** vond de kick-off meeting van het lerend netwerk plaats.

Omwille van de heersende coronamaatregelen diende de meeting noodgedwongen online plaats te vinden.

Er werd desalniettemin gezorgd voor een interessant menu.

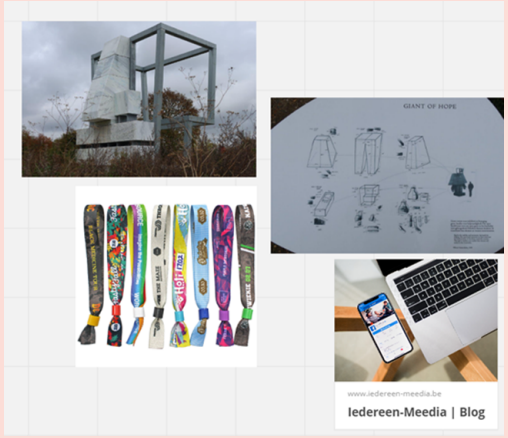

Speeddating

Ondanks het online karakter van de bijeenkomst werd er van bij de start ingezet op de onderlinge relaties en het stimuleren van kennisdeling. Zo werden deelnemers voorafgaand aan de eerste bijeenkomst gevraagd om een artefact (een voorwerp, foto, beeld, ...) mee te brengen naar de meeting die weergaf op welke manier hij/zij in dit netwerk stapt.

Enkele voorbeelden ter inspiratie werden hierbij gegeven: 'Je brengt een afbeelding mee van een schilderij dat iets vertelt over hoe jij je eigen arts-based onderzoeksproces hebt ervaren, je brengt een foto mee die gemaakt werd door één van je participanten tijdens je onderzoek, en dat jou voor een of andere reden is bijgebleven en geraakt heeft, je brengt iets mee dat je zelf hebt gemaakt tijdens je onderzoek en dat ons iets vertelt over de drempels of mogelijkheden van arts-based research, of... (voel je helemaal vrij om hier zelf je eigen invulling aan te geven!)'.

Via een **speeddating** werd er vervolgens in kleine groepjes kennisgemaakt.

"Ik vind het een leuke startoefening. Het is wel fijn om te weten van anderen waarom heb je dit artefact gekozen, niet alleen het verhalende, dit is wat ik heb gedaan, maar wat steekt daar achter? Waarom heb ik voor dit gekozen om aan jullie te tonen. Je zit dicht bij het thema (bij arts-based werken), en je duikt ook meteen in het persoonlijke verhaal... en je voelt ook meteen de goesting van de andere die aan het vertellen is hé. Ik vind dat een goede manier om te starten."

Verwachtingen t.a.v. het lerend netwerk

Tijdens de kick-off meeting werd gepeild naar de vragen en verwachtingen van de deelnemers aan het leernetwerk.

Wie willen we (wanneer) rond de tafel?
Welke vorm van tafel wensen we?
Is de tafelschikking een constante?
Welke etiquette is er (tafelkleed/ selfservice)?
Voor hoeveel gangen dekken we de tafel?
Wat hebben we in ons servieskast/staff? Wat zoeken we nog?
Op welke manier kunnen we samen dekken?

Verwachtingen t.a.v. het lerend netwerk

Aan de hand van een visuele opdracht werd er samen aan de slag gaan: **‘Welk beeld blijft jou bij om de betekenis van een lerend netwerk te duiden? Vul een post-it in bij de foto die voor jou het beste aansluit bij een lerend netwerk: ‘een lerend netwerk is voor mij….’**

De volgende dynamisch/statische beelden werden gekozen:

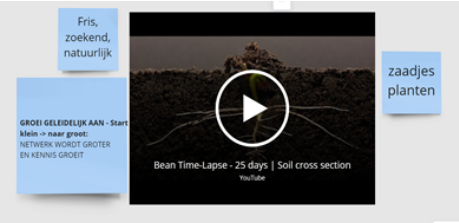

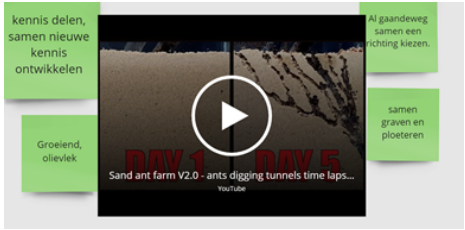

Een lerend netwerk is voor mij….

Verwachtingen t.a.v. het lerend netwerk

Uit de oefening kwam naar voren dat deelnemers uiteenlopende beelden kozen om hun verwachtingen omtrent een lerend netwerk te visualiseren. Terugkerende elementen die in de brainstorm naar voren kwamen waren onder meer:

- de idee dat een leernetwerk organisch dient vorm te krijgen, waarbij het concrete einddoel nog niet helemaal duidelijk hoeft te zijn. Het zoeken en uitproberen is hierbij een essentieel onderdeel van het leernetwerk op zich: "bij arts-based methodieken ga je veel meer in communicatie met elkaar, in dialoog met elkaar, haal je er langs beide kanten ook veel meer uit. De aanpak die onderweg bepaald wordt, minder een lineaire aanpak, daar moeten we eindigen. Maar eerder de weg ernaar toe die veel leerrijker is en aandacht kan krijgen. Die aanpak zie ik ook wel vertaald naar het lerend netwerk op zich."

- Verder kwam ook het belang van meerstemmigheid en het belang van verrijking van de eigen zienswijze door andere zienswijze meerdere malen naar voren. Daarnaast bleken een open structuur en veiligheid essentiële onderdelen: "Een open structuur is voor iedereen wel een manier om die meerstemmigheid waar te maken, en die veiligheid zou er dan wel uit kunnen bestaan, dat we er allemaal van uit gaan van kijk, we zijn allemaal lerenden, er mag gefaald worden, het mag een strijd worden, we mogen fouten maken, het mag moeilijk gaan, maar dat we kunnen zorgen dat het een interessante leerervaring wordt, net doordat we dan falen of dat iemand in de groep faalt.....Dat zou voor mij de veiligheid zijn. We zijn allemaal zoekenden. Dat is inherent een onderdeel van het leren"

- Tot slot kwam ook naar voren dat deelname aan het lerend netwerk ook een zeker engagement vraagt van de betrokkenen: "Als ik voor mezelf spreek, een open netwerk waarin er transparant gecommuniceerd wordt maar ergens ook wel een soort continuïteit, ook naar elkaar toe, omdat als je een proces kunt volgen van het begin tot het einde... dat lijkt me wel belangrijk dat je een soort continuïteit hebt dat je wel het netwerk mee maakt. Dat je een schakeltje wordt... Frequentie kan ik moeilijk zeggen. Maar als je je engageert zou ik wel denken om er langere tijd deel van uit te maken...."

Moodboard

Tijdens de kick-off meeting werd er in subgroepen tevens gewerkt aan een moodboard waarin de ‘reeds aanwezige ingrediënten’ in het netwerk in kaart werden gebracht. De volgende deelaspecten kwamen hierbij aan bod:

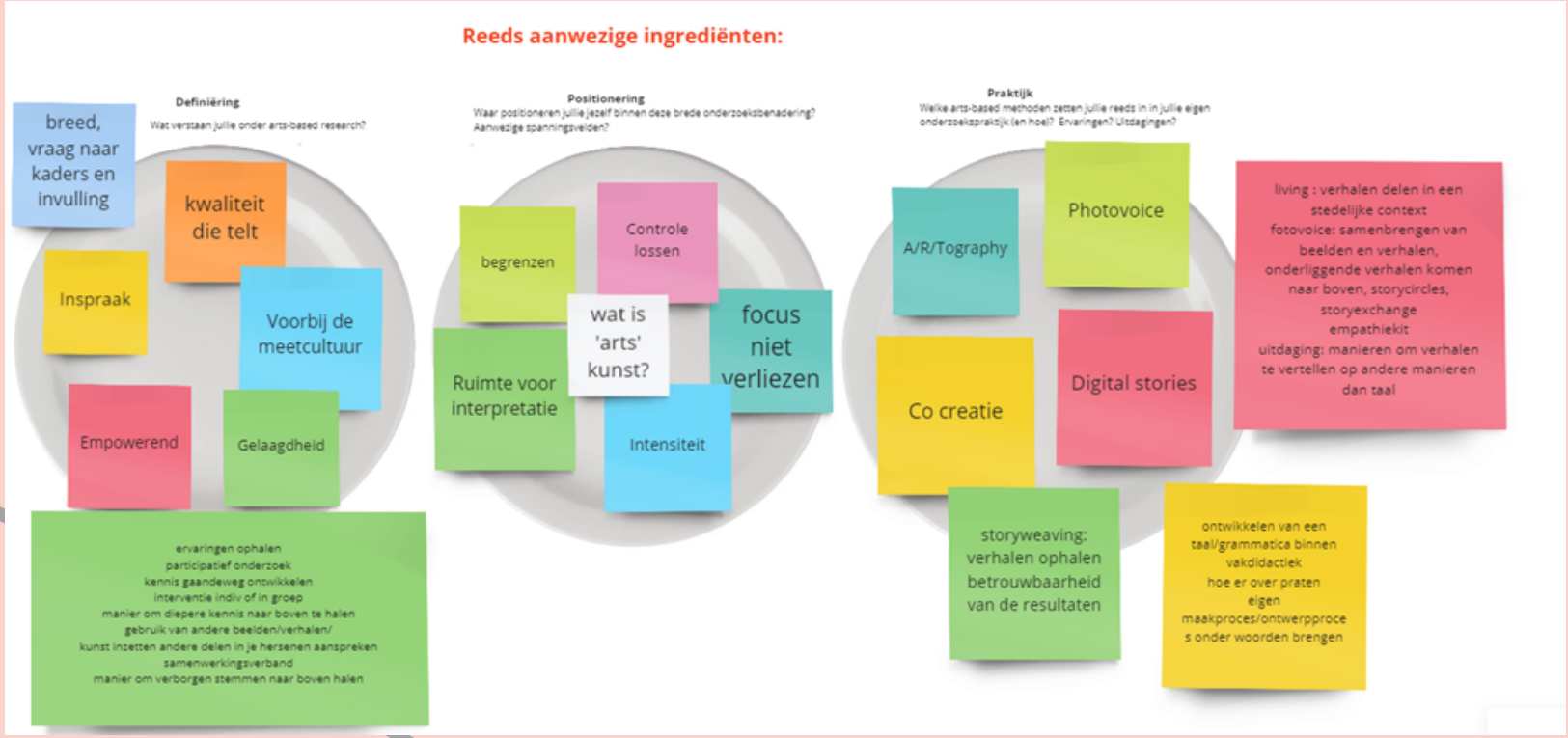
Reeds aanwezige ingrediënten:
DEFINIËRING: Wat verstaan jullie onder arts-based research?
POSITIONERING: Waar positioneren jullie jezelf binnen deze brede onderzoeksbenadering? Aanwezige spanningsvelden?
PRAKTIJK: Welke arts-based methoden zetten jullie reeds in in jullie eigen onderzoekspraktijk (en hoe)? Ervaringen? Uitdagingen?

Recept voor een geslaagd lerend netwerk:
THEMA'S: Welke thema’s gerelateerd aan ABR zouden jullie graag in de verschillende bijeenkomsten aan bod zien komen?
ERVARINGEN: Wat voor ervaringen willen jullie aan de orde stellen?

Resultaten moodboard

De resultaten van deze oefening worden hieronder visueel weergegeven:

Resultaten moodboard

Uit deze oefening bleek dat **arts-based research** een **ruim begrip** is, waardoor er ook net **nood** is **aan kaders** om de eigen manier van werken nog beter te kunnen beargumenteren.

Enkele onderdelen die binnen die brede benadering van ABR wel steeds terugkwamen waren onder andere:

- Het belang van inspraak en empowerment van participanten: "in de zin dat we de mensen met wie het onderzoek doen op een andere manier gaan betrekken, daarnaast toont het verzamelen van kennis ook een zekere gelaagdheid. Het is rijker, de verhalen van mensen zijn vaak ook groter."
- Het vergaren van kennis op een andere manier: "Waarbij je kunst gaat inzetten om andere delen in de hersenen aan te spreken. Een manier om verborgen stemmen naar voren te halen"
- Het belang van kwaliteit boven kwantiteit, en dat het voorbij de meetcultuur gaat: "waar je bij traditioneel onderzoek vooral gaat meten en effecten gaat berekenen, leg je hier meer de basis of de nadruk op de kennis die je bij de mensen zelf gaat vergaren"
- Verder werd het ook duidelijk dat onderzoekers die aan arts-based research doen soms een heel ander profiel kunnen hebben: "Met arts-based research, je wilt ervaringen ophalen, je gaat gaandeweg kennis ontwikkelen, maar dat kan ook een kunstenaar zijn die dat in zijn eigen atelier doet. Dat was wel een nieuwe toevoeging voor ons."

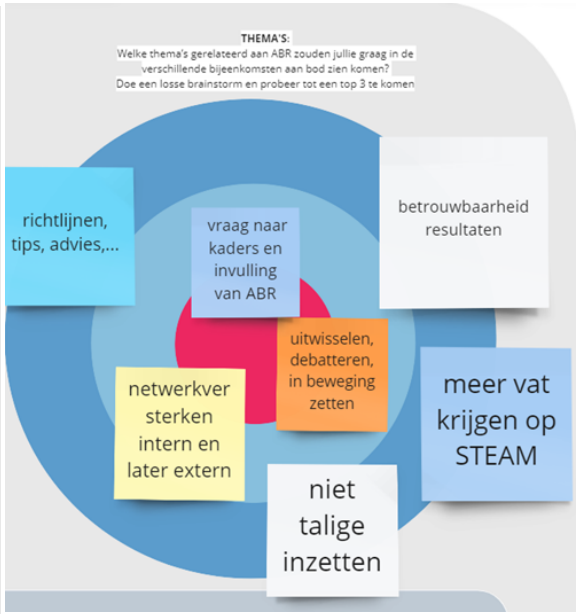
Als het gaat over het zichzelf positioneren binnen dit onderzoeksdomein dan kwam uit de gesprekken naar voren dat het niet evident is om zich te positioneren en dat dit voor velen nog een zoektocht is:
"En de controle ook lossen, zijnde dat we vaak al een bepaalde manier van werken hebben, die vaak kwantitatief is. En als je dan met ABR aan de slag gaat, ga je toch wel op een andere manier van werken."

Uit de oefening werd bovendien duidelijk dat er reeds heel wat praktijkervaring aanwezig is onder de deelnemers.
Deelnemers zetten reeds in op arts-based methoden zoals photovoice, digital storytelling, storyweaving, co-creatie, co-design en a/r/tography.

Resultaten moodboard

Vervolgens werd er ook gebrainstormd over het soort van leerervaringen dat men aan de orde wenste te stellen door deelname aan het netwerk en welke thema's gerelateerd aan ABR ze in de verschillende bijeenkomsten graag aan bod zouden willen zien komen.

De thema's die naar boven kwamen waren divers. Zo was er animo vanuit de deelnemers om tijdens de sessies zich verder te verdiepen in specifieke methoden zoals photovoice en co-design. Er was tevens ook interesse om samen te bekijken hoe je mensen op verhaal kan laten komen op een niet-talige manier, hoe je meer vat kunt krijgen op STEAM (ABR binnen het onderwijs) en tot slot hoe je ervoor kan zorgen dat je arts-based onderzoek voldoende kunt valideren en betrouwbaar maken naar de buitenwereld toe: "Hoe kan je naar de buitenwereld die betrouwbaarheid aantonen, dat mensen ook de resultaten aanvaarden."

Wat betreft het soort van leerervaringen die deelnemers aan de orde wilden stellen, zaten ze veelal op dezelfde lijn: "eigenlijk voornamelijk best practices, de ervaringen die mensen hebben, de positieve ervaringen, dat die zeker gedeeld worden want daar kan heel veel uit geleerd worden. Maar ook tips, tricks, adviezen, ook wanneer het niet goed is gegaan of wanneer je geconfronteerd was met een uitdaging, hoe heb je dat toen aangepakt, kan je daar nog advies rond geven."

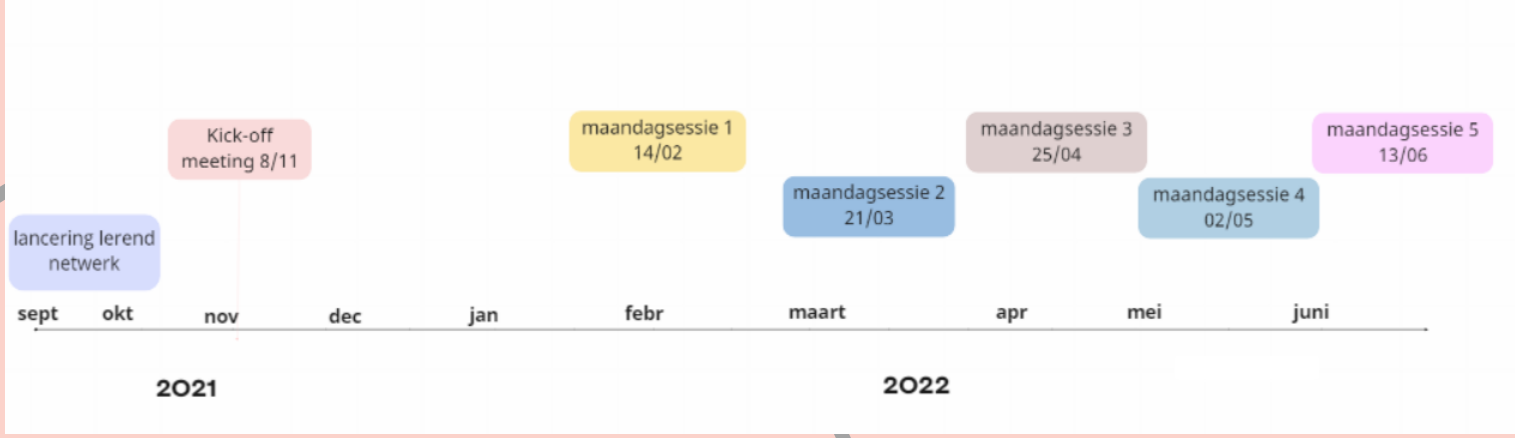
Het belang van het 'in de breedte kunnen kijken', werd hierbij ook beklemtoond: "Enerzijds in onze eigen organisatie waar er toch ook heel wat expertise zit en anderzijds ook binnen andere organisaties."

Lerend netwerk - praktische afspraken

Tot slot werden er nog enkele praktische afspraken gemaakt omtrent het opzet en de volgende bijeenkomsten:

Opzet

- **Opstart sept '21- (in eerste instantie) juni '22**: meerdere bijeenkomsten (vijftal)
- **Deelnemers**: onderzoekers die artistiek geïnspireerde methoden (willen) integreren in hun eigen onderzoekspraktijk.
- **Vaste groep** (tiental)
- **Diverse groep** (vanuit verschillende expertisecentra, multidisciplinair, met diverse ervaringen met arts-based werken, beginnende en senior onderzoekers,...)
- **Participatief/collaboratief proces**: deelnemers aan het lerend netwerk bepalen mee de agenda en output van de bijeenkomsten

PHOTOVOICE & ABR: INTERVISIE

In februari 2022 vond er een **intervisiemoment** plaats voor de leden van het netwerk. Centrale doelstellingen voor deze bijeenkomst waren:

- uitwisseling informatie, kennis en ervaring
- intervisie
- discussie en gesprek
- inspiratie
- in 'beweging' brengen
- individuele en organisationele netwerking

...met de nodige aandacht voor dialoog, vertrouwen, speelsheid, betrokkenheid, openheid.

In deze intervisiesessie stond het inzetten van **visuele onderzoeksmethoden,** en in het bijzonder **photovoice,** centraal.

Onderzoekster Nathalie Droogmans (UCLL) stelde haar participatief photovoice-onderzoek voor.

Verder gingen we ook met Evy Meys (KULeuven) in gesprek over haar toekomstige onderzoeksplannen (en reeds opgedane ervaring met photovoice).

In searching out the truth be ready for the unexpected, for it is difficult to find and puzzling when you find it.

—Heraclitus

Presentatie onderzoeksproject Iedereen - Meedia
Social mediagebruik bij personen met een verstandelijke beperking

Nathalie Drooghmans gaf een inkijk in een photovoice-onderzoek waarin ze als onderzoeker betrokken was.

Het onderzoek gaat over sociale media en internetgebruik bij personen met een verstandelijke beperking die mobiel begeleid worden of thuisbegeleiding krijgen. Het onderzoeksteam onderzocht het sociale mediagebruik, maar ook de mogelijkheid van online hulp binnen deze doelgroep. Dit wil zeggen begeleiding of hulp geven/krijgen via het internet. Het onderzoek duurt 3 jaar en is gestart in 2018-2019.

Leuk weetje: Ze werken binnen hun onderzoeksteam met co-onderzoekers die aangeworven zijn binnen het team. Dit zijn personen met een beperking die samen met de onderzoekers op pad gaan.

De presentatie van Nathalie is hieronder integraal terug te vinden (klik op de onderstaande afbeelding om naar de slides van de presentatie te gaan).

Verdere achtergrondinformatie is tevens beschikbaar op: https://www.iedereen-meedia.be/het-onderzoek/

Presentatie onderzoeksproject Iedereen - Meedia
Social mediagebruik bij personen met een verstandelijke beperking

Enkele reflecties die naar boven kwamen tijdens de nabespreking:

De bijzondere **empowerende rol** die deelnemers kunnen krijgen wanneer ze in een arts-based onderzoek als co-onderzoekers betrokken kunnen worden en de meerwaarde van het includeren van **ervaringsdeskundigen** in onderzoek kwaen aan bod: "Zij konden voor ons veel betekenen. Het concept, het idee van wat we wilden doen hadden zij beet. Zij hadden ook sneller de vragen beet van anderen uit de doelgroep 'ah dat snap ik want dat was bij mij in 't begin ook maar raar'. Zij hadden daar zowat die middenpositie. Dat is een enorm grote meerwaarde om ervaringsdeskundigen te hebben die de vertaling mee kunnen maken. Plus ook, deelnemers durfden vaak geen vragen stellen, wilden het graag goed doen. Onze collega's durven met een lach of een zwans doorvragen waardoor de deelnemers ook minder afstand hadden tot de onderzoekers. De sfeer was anders, mensen durfden andere vragen stellen."

Ook **uitdagingen** in het inclusief arts-based werken kwamen naar voren, zoals de **spanning tussen de dominante onderzoekscultuur en inclusief onderzoek**: "Ze maken het ons eigenlijk heel erg lastig om op deze manier aan onderzoek te doen. Er waren heel wat momenten waarop de dominante kijk op onderzoek in clash gaat tegen het nog niet vastliggende karakter (vb vooraf vastleggen onderzoeksvraag versus relevantie voor onderzoeksgroep, co-workers aanvragen na toekenning project, de snelheid waarmee onderzoek moet vooruitgaan)"

Verder gingen we ook in discussie over wanneer we kunnen spreken van participatie/inclusie: **Wanneer is iets inclusief genoeg?**
"Wat mij telkens opvalt, is dat wanneer we spreken over het betrekken van mensen zodat die deze een stem krijgen, deze mensen bij de vertaalslag van die data in een analyse en interpretatie, toch nog vaak afwezig blijven. We kunnen dan moeilijk van inclusie spreken als het toch weer de onderzoekers zijn die de vertaalslag maken van de data naar de praktijk/het beleid. Daar liggen nog kansen om verder over na te denken. Het is gemakkelijker om mensen te betrekken bij dataverzameling en zo materiaal te verzamelen om de boodschap over te brengen, maar de cruciale wetenschappelijke activiteit zit daar tussenin. En voor mij kunnen we nooit van inclusie of mede-onderzoekers spreken als die stem niet wordt doorgetrokken in de analyse. Dus ik ben ook wel heel kritisch ten aanzien van het idee 'iedereen onderzoeker'. We zien in citizin science hetzelfde gebeuren. De teneur is 'iedereen mag meedoen', maar als het puntje bij paaltje komt is het nog te vaak onze stem als onderzoeker die klinkt."

Tot slot stonden we ook stil bij de m**eerwaarde van transdisciplinair werken**, bijvoorbeeld bij het analyseren van fotomateriaal. Focussen we op het verhaal van de 'fotograaf' of kijken we naar de foto vanuit specifieke kwaliteiten van het beeld zelf (de zoom, de kleur, het contrast,...): "Waar we met dit consortium naartoe zouden moeten werken is om in photovoice projecten vanuit verschillende perspectieven naar het verzamelde materiaal te gaan kijken. Als we ons beperken tot het narratieve verhaal, dan missen we een hele emotionele laag van wat de foto's ons te bieden hebben."

Intervisievraag: Brainstorm rond geschikte onderzoeksmethoden

Evy Meys werkt als doctoraal onderzoeker bij het departement gezins- en orthopedagogiek (KU Leuven). In haar onderzoek exploreert ze werkzame factoren bij het versterken van sociale netwerken bij personen met een beperking. In haar huidige onderzoek maakte ze reeds gebruik van de photovoice-methodologie, maar ze is nog zoekende naar andere methoden om haar arsenaal aan onderzoeksmethoden voor een doelgroep die zich talig moeilijk kan uitdrukken uit te breiden.

Tijdens deze brainstorm werden o.a. de volgende methoden besproken:

- life story board
- cultural probes kit

info over life story board:
http://vidaview.ca/

http://vidaview.ca/research/publications/

https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1609406917752440

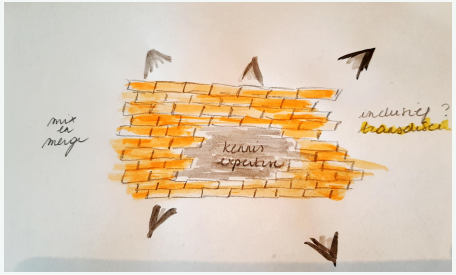
Interessant artikel cultural probes:
Gaver, William, Boucher, Andy, Pennington, Sarah and Walker, Brendan, 2004. Cultural probes and the value of uncertainty. Interactions - Funology, 11 (5), pp. 53-56. ISSN 1072-5520
DOI: 10.1145/1015530.1015555

Beeldende vertaling intervisiemoment

Na de intervisie werd door de deelnemers een beeldende vertaling van deze sessie gemaakt. De volgende richtvragen stonden hierbij centraal:

- Wat leert ons deze intervisie over arts-based research?
- Welke nieuwe vragen roept deze sessie op? Welke nieuwe leerkansen zien we?
- Wat hebben we hiervoor verder nog nodig?

De impressies van deze verwerking worden hieronder visueel weergegeven:

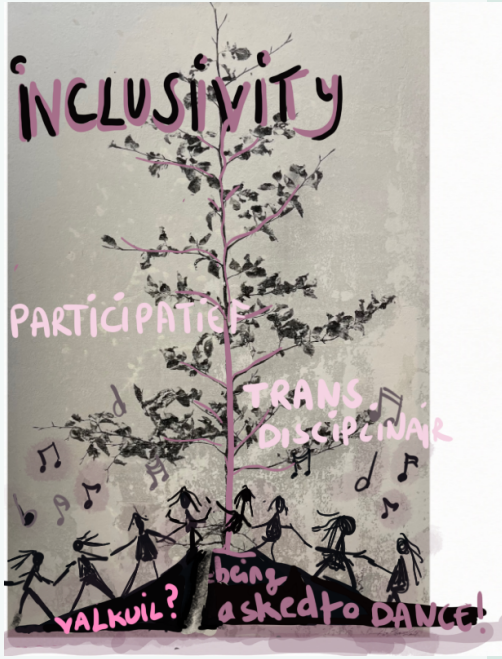

Table
Arts-Based Research Philosophical and Methodological Continuum

Type	Epistemology	Arts Engagement	Researcher Engagement
Arts-Based Research Practice	Arts-based or aesthetic epistemic	Art as data and investigation Iterative arts processes Singular or multiple arts genres Immersion and Reflection Iterative dynamic dialogic analysis Art as Result and dissemination Audience engagement and evaluation	Researcher Immersion Researcher artistic competence Researcher arts-based responses Participant/ Researcher Researcher reflection Inclusion of Reflection of Others Inclusive of evocative imaginal, emotional, sensory, embodied data
Arts-Informed Research	Social constructivist, Post structuralist, Post-Qualitative, or other qualitative epistemic	Art and qualitative data equally valued Singular or multiple arts genres or exemplars Participant generated arts-based and interview data Exemplifies or Amplifies Data or Results Engagement of audience Qualitatively understood thematically analyzed	Researcher/Observer and Researcher/Participant Researcher collects arts-based data
Arts-Related Research	Social constructivist, Pragmatic, or other qualitative epistemic	Art as Peripheral Data Singular or multiple arts exemplars Participant Generated arts-based and interview data Art as illustrative exemplars of qualitative data and/or results	Researcher /Observer Researcher collects arts-based data Researcher collects textual data

Reprinted from Arts-Based Research in the Social and Health Sciences: Pushing for Change with an Interdisciplinary Global Arts-Based Research Initiative by N. Gerber, E. Biffi, J. Biondo, M. Gemignani, K. Hannes, & R.Siegesmund, 2020, Forum Qualitative Sozialforschung / Forum: Qualitative Social Research, 21(2), http://dx.doi.org/10.17169/fqs-21.2.3496. **CC BY-4,0**

Het arts-based research continuüm

Kunst en onderzoek kunnen op verschillende manieren samengebracht worden.

In de literatuur worden er verscheidene types van arts-based research onderscheiden. Dit weerspiegelt zich in het gebruik van diverse termen die allen onder het paraplubegrip arts-based research geplaatst kunnen worden, denk maar aan arts-informed research, arts-informing research, artistic inquiry, arts-related research, art in/as research, research about art...

Aan de hand van het methodologisch kader uitgewerkt door het internationaal consortium ABR (Gerber et al. 2020) stonden we stil bij onze eigen positie als onderzoeker binnen het bredere arts-based landschap. Uit deze oefening werd duidelijk dat ook binnen ons netwerk onderzoekers verschillende posities innamen.

Zo waren er heel wat deelnemers die aangaven vooral bezig te zijn met **'arts-related research**' en '**arts-informed research**'. Binnen het kunstgerelateerd en kunstgeïnformeed onderzoek wordt kunst gebruikt om bepaalde aspecten van de data van onderzoeksdeelnemers en/of de onderzoeksresultaten te verduidelijken of wordt het binnen een kwalitatieve onderzoekscyclus ingebracht om het bestaande arsenaal aan kwalitatieve methoden (interview, focusgroepen, observaties) uit te breiden. We zien dat arts-based onderzoek vooral de laatste twee decennia meer en meer de aandacht is gaan trekken van kwalitatieve onderzoekers. Als een kwalitatieve onderzoeksbenadering ligt het enerzijds in lijn met andere kwalitatieve tradities zoals etnografie, actie-onderrzoek, fenomenologie en narratief onderzoek. Anderzijds probeert men via arts-based onderzoek bepaalde discussies over het dominante discours in onderzoek te doorbreken. Heel wat deelnemers van het netwerk geven dan ook aan dat ze arts-based methoden vooral inzetten om de talige en tekstuele focus in onderzoek te doorbreken.

Een minderheid van de deelnemers situeert zijn/haar onderzoek als een doorgedreven vorm van '**arts-based practice'** waarbij het artistieke proces systematisch ingezet worden in alle fasen van het onderzoek, van het genereren van data tot analyseren, interpreteren en representeren van onderzoek. In deze vorm van ABR staat het inzetten van het eigen creatieve proces van de onderzoeker centraal. Het zal dan ook niet verbazen dat dit type onderzoek vaak, maar niet altijd, uitgevoerd wordt door personen die toch wel een of andere kunstopleiding hebben gevolgd. Het maken van kunst is hier tegelijkertijd ook het voeren van onderzoek. Beide componenten kunnen niet van elkander gescheiden worden.

RE-TOUCHE ALS EEN VORM VAN RESEARCH-CREATION PRAKTIJK

Re-touche als een vorm van research-creation praktijk

Op 21 maart 2022 kwamen we met het lerend netwerk samen in OPEK (het Openbaar Entrepot voor de Kunsten, gelegen aan de Leuvense Vaartkom),

We ontvingen er Marieke Vandecasteele en diens collega Silke Daelman. Beide onderzoekers zijn verbonden aan de onderzoeksgroep Disability Studies van de vakgroep Orthopedagogiek (UGent). Samen het hen gingen we tijdens deze netwerkbijeenkomst aan de slag met het concept 're-touche' als vorm van 'research-creation practice'. **Research-creation** wordt door Sarah Truman & Ben Shannon (2018) gedefinieerd als een complex samengaan van kunstpraktijken, theoretische concepten en onderzoek. We stonden ook stil bij de opvatting van Stephanie Springgay en Sarah Truman dat het maken-denken-doen als relationele methodologie steevast begint vanuit een speculatief midden, een praktijk van het zijn binnen de onderzoeksgebeurtenis: "research-creation is a way of doing theory/thinking that is bodily, experimental, and considers research (knowledge making) as a (speculative) event emerging from a practice, rather than preformed or predetermined." (Springgay, 2020, p.226)

Specifiek diepten we dit uit via enkele praktijken uit Marieke haar doctoraatsonderzoek rond families van mensen met een label.

Re-touche als een vorm van research-creation praktijk

Marieke Vandecasteele, orthopedagoge van opleiding, werd na haar afstuderen gebeten door de wereld van de animatiefilm. Ze startte met een eigen animatie/documentaire-project ‘De Code van Lode’. In mei 2013 ontving ze hiervoor een VOCATIO-beurs. Naast haar eigen project, bleef ze actief in het sociale veld door het werken als persoonlijk assistent en als begeleider van kunstenaars met een beperking in kunstwerkplaats De Zandberg.
Sinds oktober 2014 werkte ze als assistent op de vakgroep Orthopedagogiek waar ze haar project ‘De Code van Lode’ in kader van een doctoraat mocht verder zetten met als promotor Prof. Geert Van Hove en co-promotor Dr. Elisabeth De Schauwer. Het werd een auto-etnografische studie over creatie en groot worden in een gezin met een familielid met een beperking. Anderzijds begeleidde ze thesissen/oefeningen rond arts-based research en Disability Studies.

Re-touche als een vorm van research-creation praktijk

De slides van de lezing van Marieke kan je raadplegen door te klikken op onderstaande afbeelding:

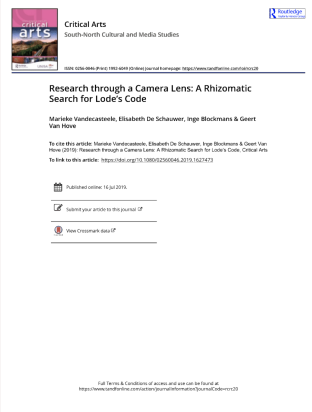
Re-toucheren als vorm van research-creation practice

Marieke Vandecasteele

De digitale lezing is tevens ook integraal te herbekijken via deze link: E&D_ Maandagsessies Arts-Based-Research-20220321_093648-Meeting Recording.mp4

Re-touche als een vorm van research-creation praktijk

Hieronder zijn 3 publicaties van Marieke's werk, die als basis voor deze netwerkbijeenkomst werden gebruikt, terug te vinden:

Critical Arts
South-North Cultural and Media Studies

Research through a Camera Lens: A Rhizomatic Search for Lode's Code

Marieke Vandecasteele, Elisabeth De Schauwer, Inge Blockmans & Geert Van Hove

DiGeSt
Journal of Diversity and Gender Studies

A visitor in your house? Letters about non/normative family lives from sisters becoming mothers
Marieke Vandecasteele, Ted Oonk, Elisabeth De Schauwer and Geert Van Hove

ART | RESEARCH international
A Transdisciplinary Journal

RE-TOUCHE: RE-STITCHING FISSURES THROUGH AFFECT IN FAMILIES WITH A FAMILY MEMBER WHO IS LABELLED AS DISABLED

Marieke Vandecasteele
Ghent University
marieke.vandecasteele@ugent.be

Elisabeth De Schauwer
Ghent University
elisabeth.deschauwer@ugent.be

Inge Blockmans
Ghent University
inge.blockmans@ugent.be

Geert Van Hove
Ghent University
geert.vanhove@ugent.be

Enkele seminars die heel verrijkend waren voor Marieke om te werken met het concept research-creation zijn bovendien via youtube te bekijken:

- Seminar met Stephanie Springgay: https://www.youtube.com/watch?v=yMqzVzEiJwQ&ab_channel=PostPhilosophiesandtheDoingofInquiry
- Seminar met Erin Manning: https://www.youtube.com/watch?v=GZHKK8hBLcU&ab_channel=PostPhilosophiesandtheDoingofInquiry
- Seminar met Sara Truman: https://www.youtube.com/watch?v=MA-cs1Gh1wU&ab_channel=PostPhilosophiesandtheDoingofInquiry

Doorwerkoefening

Na de lezing gingen we met de deelnemers van het netwerk verder aan de slag met het concept re-touche:

‘Re-touche als ethisch concept waar 'affect' en 'her-creëren' centraal staan in creatie en onderzoek. Ik vertrek heel sterk vanuit de relatie met de mensen waarmee ik onderzoek doe.’
(Marieke, 17 maart 2022)

Sta eens stil bij 'affectieve momenten' die je had met mensen waarmee je onderzoek doet/deed?
Zoek deze her-op via een beeldende materiële ingang.
Experimenteer met tactiel/beeldend materiaal.
Wat brengt je dit?

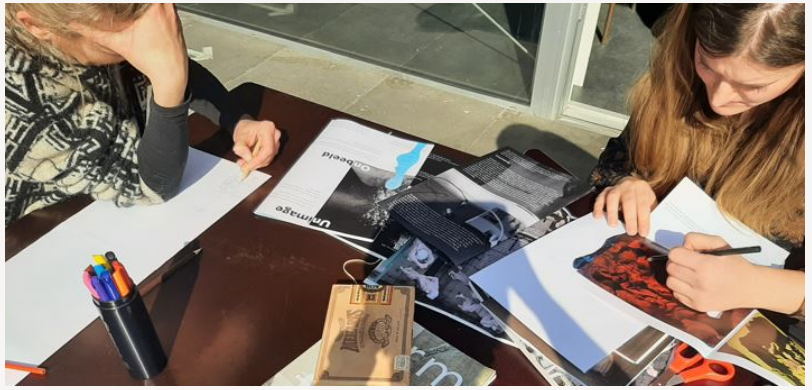

Doorwerkoefening

"Met deze doorwerkopdracht ervaar je ook deels hoe het is vanuit de deelnemerskant om in een arts-based research project betrokken te zijn. Dat is niet vanzelfsprekend."

Doorwerkoefening

Enkele resultaten van de doorwerkoefening:

"Voor mij was het heel makkelijk om een ontmoeting voor de geest te halen. Ik ben vertrokken vanuit Marieke's idee van het experiment, dus niet als 'af product', dat hielp wel. In mijn doorwerking heb ik gewerkt op dialoog en ontmoeting. In mijn onderzoek heb ik verhalen opgehaald rond mensen met complexe uitdagingen. Ik heb bij deze oefening nagedacht over: Wat maakte daar het verschil? Wanneer is het een gesprek dat leidt tot verbinding? Ik wilde letters als druppels weergeven die vallen en die je tot dialoog moet durven experimenteren. Voor mij gaat het om samen inzicht krijgen: 'er gebeurt iets in dat gesprek'. Het gaat om een toevalligheid."

Doorwerkoefening

"In een project heb ik een ontmoeting met de praktijk ervaren door mezelf onder te dompelen in een klassituatie, zonder dat ik de beginsituatie kende: ik leerde kennen door te doen. Ik heb in deze opdracht dus gefocust op een ontmoeting, niet met 1 persoon maar met een hele klas en een hele praktijk. Ik heb de kinderen heel goed leren kennen, en ook dat gevoel van een zee van tijd was heel belangrijk. Door heel erg aanwezig te zijn, in het moment, in het hier en nu. Mijn collage wil chaos in beeld brengen. Datgene wat er ligt. En de aanwezigheid van jezelf als onderzoeker. Het gaat dan niet om het cognitieve dat je binnenbrengt, maar ook je lijf, jezelf als persoon.

Met de stenen wilde ik aangeven dat de opbouw erg belangrijk is om tot je data en data analyse te komen. Voor een boek dat ik hierover geschreven heb hielp het ook echt om 'embodied' terug te gaan in de tijd, naar die klaspraktijk, en deze echt te voelen."

Doorwerkoefening

"Voor dit proces ben ik vertrokken vanuit het retoucheren van één voorblad van een tijdschrift, ik heb zelf niets toegevoegd. Daarnaast heb ik me laten leiden vanuit diverse individuele ontmoetingen als jeugdhulpverlener die me geraakt hebben, in combinatie met een van de artikels van Marieke waarin er gesproken werd over 'plooien' in het zoekproces. Het samen zoeken wat zichtbaar blijft, het achter hoek en kant, met frictie en scheuren. Het voorblad is doorheen het samen zicht krijgen op ontrafeld, uit elkaar gehaald en weer samen gebracht. Het is slechts door het vanuit verschillende perspectieven te bekijken dat er diverse samenstellingen mogelijk worden gemaakt.Vanzelf werd dit een driedimensioneel werk."

Doorwerkoefening

"Ik ben vertrokken van een ontmoeting met een kunstwerk, een installatie met monochrome vlakken en beeldschermen van alledaagse situaties met micro-agressie. Door deze beelden stil te zetten werden kleine acties tastbaar, werd geweld duidelijk. Het werk was als het ware een lens om mezelf te verhouden tot de werkelijkheid, het intensifieerde, ‘deed voelen wat ik zie’. Het doet appèl aan je rol als onderzoeker, je identiteit, om het perspectief open te houden. Het doet me ook denken aan een Japanse traditie bij het naaien waarbij speldjes voorzien worden van belletjes zodat na het hermaken via ‘schudden’ kan gekeken worden over er nog speldjes achtergebleven zijn."

Augmented & Virtual Reality

Op 28 maart 2022 lieten we ons inspireren door praktijkgericht onderzoek van LUCA School of Arts en hoe zij de brug slaan tussen kunst en onderzoek.

In het eerste deel van deze digitale sessie leidde Wouter Devriese ons rond in de wereld van Augmented Reality (AR) en Virtual Reality (VR) aan de hand van twee voorbeelden:

1. BabelAR: BabelAR is een multilinguïstisch puzzelavontuur in Augmented Reality (AR). De game leert kinderen tussen 7 en 12 jaar oud de waarde van de talen die ze spreken (of niet spreken) en versterkt hun taal- en cultuurbewustzijn. De game is ook een didactische tool die helpt om op een positieve manier andere talen en culturen en de meertalige behoeftes van kinderen (bvb bij kinderen met een migratieachtergrond) in de klas te introduceren.
2. TrustVR: Kunnen we een VR-omgeving ontwikkelen die via game-design en biofeedback de basis legt voor een onderzoek naar vertrouwensrelaties en hechting? Welke parameters kunnen we via BCI betrouwbaar meten tijdens een VR sessie en wat is de benodigde graad van realisme van een VR ervaring om tot een overtuigende ervaring te komen? Door snel itereren en integreren van metingen in het spel-ontwerp maken we mee het onderzoek naar de mogelijkheden van gehechtheid en herstel daarvan via VR-omgevingen als veilige leer- en oefenplek mogelijk.

In het tweede deel van de sessie gaf Valery De Smedt (onderzoekshoofd LABOpro) toelichting bij de missie en ambities van praktijkgericht onderzoek aan LUCA School of Arts.

De lezing van **Wouter Devriese** is hieronder integraal terug te vinden:

Meer info over het BabelAR project is tevens terug te vinden op volgende website:
https://virtulapp.eu/game/about-babelar/

De uiteenzetting van Wouter, waarbij gamedesign ingezet wordt in academisch gestuurd onderzoek/expertimenteel design, bracht tijdens de nabespreking een interessante frictie naar de voorgrond:

Heel wat deelnemers vanuit het lerend netwerk positioneren zichzelf als kwalitatieve praktijkgerichte onderzoekers, veelal in sociaal en participatief gedreven onderzoek. ABR wordt hierbij meestal ingezet in het onderzoeken van de beleving van mensen en hen op verhaal te brengen. Het is veelal een zoektocht in hoe we muzische vormen aan kunnen bod laten komen om die beleving vorm te geven en om dat ook in de wereld te tonen en te laten verschijnen, los van een droog onderzoeksrapport.

In de voordracht werd ABR anders ingezet, aldus één van de deelnemers: "Jullie werk zit in een heel andere poot van ABR, jullie zorgen voor meer de technische ondersteuning en de grafische vormgeving." In plaats van het inzetten van de kunsten als expressietool bieden de kunsten hier hun services aan om iets tastbaar en communiceerbaar te maken.

Dit spanningsveld biedt echter ook kansen: **"Hoe kunnen we de rol van de creative industrie 'stretchen'? Hoe kunnen we binnen de zorg, in het werken met kinderen en jongeren, in het sociaal werk nog meer samenwerken met de creatieve industrie?"**

We worden vandaag heel vaak geconfronteerd met complexe problematieken, wat ook deuren opent: **"We zijn zoekend om met verschillende disciplines naar eenzelfde probleem te kijken. Die insteek verbindt ons allen".**

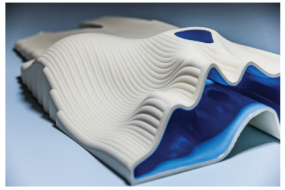
De slides van **Valery De Smedt** zijn hieronder te raadplegen:

Klik **hier** om de volledige lezing digitaal te (her)bekijken

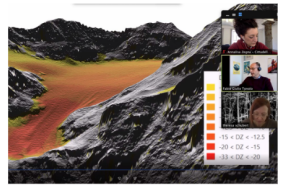
De lezing van Valery omtrent het Horizon 2020 initiatief S+T+ARTS was een inspirerend voorbeeld over hoe er met Europese middelen kan ingezet worden op samenwerking tussen wetenschappers, kunstenaars en technologie en hoe er hier op structureel vlak verder aan gewerkt kan worden.

Tijdens de nabespreking van deze lezing stonden we stil bij de opzet van zo'n artiestenresidentie en de mogelijkheden die zo'n transdisciplinair proces te bieden heeft: "Er komen heel veel soorten vragen naast elkaar en dat is wat het zo schoon maakt"

Eveneens werden pijnpunten beschreven; het (te) korte tijdsbestek van zo'n gefinancierd project en de uitdagingen van samenwerking en sponsoring door het werkveld: "Het is constant balanceren voor het bewerkstelligen van voldoende artistieke vrijheid voor zo'n resident, die veelal niet instrumenteel te werk gaat"

We bespraken tevens de aanwezige nood om te (blijven) leren van elkaar, om echt een domeinoverschrijdende ondersteuning te bewerkstelligen:
Wat zijn best practices op dat niveau?
Hoe kunnen we dat meer bundelen?
Hoe kan ik soortgenoten vinden?
Wie staat daar voor open in de kennisinstellingen?

Voor het lerend netwerk was deze sessie verrijkend omdat het voor veel deelnemers een andere blik en breder perspectief op ABR opende.

De sessie eindigde met een uitnodiging om hier blijvend over na te denken:
Hoe kunnen we die frictie blijven opzoeken, hoe kunnen we mekaar opzoeken en uit onze comfortzone treden?

Daar zit toekomst in!

VAN INCLUSIEF NAAR TRANS-DISCIPLINAIR

Van inclusief naar transdisciplinair in een Cabrio

"*All effective struggles are collective struggles*" (Beresford, 2021)

Sofie Sergeant is werkzaam als hoofddocent burgerschap en inclusie aan de Hogeschool Utrecht. Op het lerend netwerkmoment van 2 mei 2022 deelde ze met ons de resultaten voortvloeiend uit haar participatief actie onderzoeksproject Samen Werken Samen Leren.

In dit onderzoek werd **Cabriotraining** ontwikkeld: een training voor transdisciplinaire teams, teams waarin mensen met ervaringskennis, professionele kennis, en wetenschappelijke kennis met elkaar samenwerken in onderzoek, projecten,... De diverse kwalitatieve onderzoeksmethoden in haar onderzoek betreffen critical dialogue, graphic elicitation, photo elicitation, collective biography, participatory observation, diary studies, focus group, instructional design study,... In deze lezing zoomden we in op vier inzichten die bovendreven inzake het gebruik van arts-based research in disability studies onderzoek, samengevat in vier kernwoorden: Embodiment, Ongemak, Verbinding en Meervoudigheid van stemmen.

Van inclusief naar transdisciplinair in een Cabrio

Klik op onderstaande afbeelding om de **presentatie** van Sofie te bekijken:

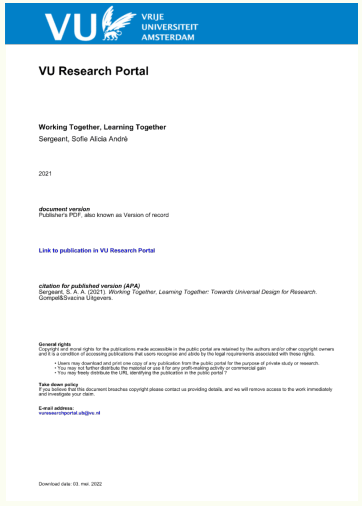

De digitale lezing is tevens integraal te bekijken via deze link

Van inclusief naar transdisciplinair in een Cabrio

Allerhande inspiratiebronnen ter aanvulling op deze lezing kan je hieronder terugvinden:

Third Space - Belonging - Out of the verbal box - Stigma - Taal - Data-robbery (Sergeant et al. 2020 - hoofdstuk 2)

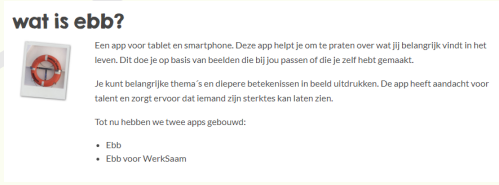
[Cabrio Training : Homepage (cabrio-training.online)]

Tekenlabo - grafische elicitatie

De app 'Ebb'

Film: working together- learning together

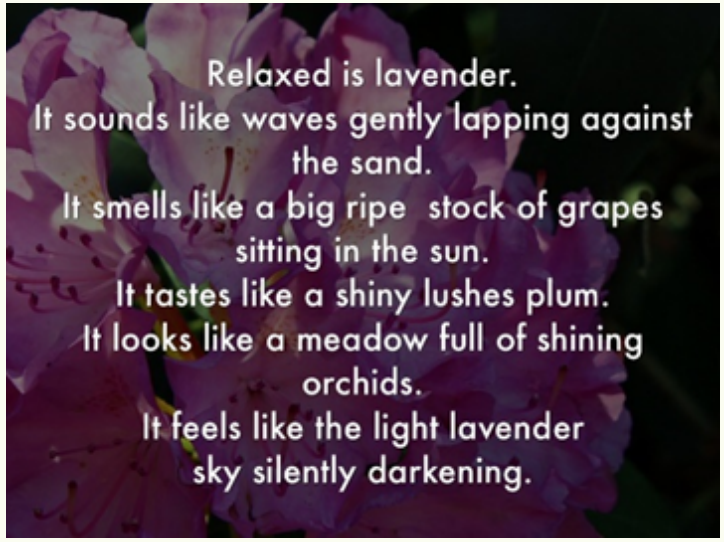
Podcast

Doorwerkoefening: sensory poems

"Creative methods stimulate not only the dialogue between researcher and research participants but the whole data gathering process becomes as a multisensory experience." (Sergeant et al., 2021)

Ook in onderzoek is er een sterk verhoogde aandacht voor embodied knowledge en de multisensoriële benadering van onderzoek. Na de voordracht van Sofie Sergeant verkenden we dit tijdens de doorwerkingoefening van dit lerend netwerkmoment basaal aan de hand van sensory poems. Deze vorm van poëzie/gedicht beschrijft een gebeurtenis, een object of een idee met levendige woorden die teruggrijpen naar de vijf zintuigen: hoe het eruit ziet, voelt, ruikt, smaakt en te horen is.

Dit gedicht werd hierbij als voorbeeld aangehaald.
In de opbouw van dit gedicht werden de zintuigen expliciet benoemd, maar je kan de sensorische ervaringen ook op een andere manier met elkaar combineren en tot een schrijven verwerken.

Bron: Sergeant et al. (2021). Reflections on the result of a roundtable on creative methods in disabilities research. Murmurations: journal of transformative systematic practice, 3 (2).

Doorwerkoefening: sensory poems

De doorwerkoefening luidde als volgt:

- **Stap 1**

Vertrek vanuit een gebeurtenis, een object of een idee dat de lezing van Sofie Sergeant bij je oproept. Neem je tijd om dit tot jou te laten te komen en je vijf zintuigen tot je te laten spreken: wat zie je, wat voel je, wat ruik je, wat smaak je en wat hoor je. Schrijf het sensorisch gedicht uit.

- **Stap 2**

Lees het gedicht luidop aan jezelf voor. Bevraag jezelf welke nieuwe informatie deze manier van denken/onderzoeken je heeft opgeleverd.

- **Stap 3**

Net zoals deze multi-sensorische manier van werken is ook transdisciplinariteit binnen arts-based werken een manier om je blik in onderzoek te verruimen.
Welke disciplines zouden binnen jouw onderzoek een interessante andere blik kunnen betekenen. Welke vragen zouden gesteld worden?

Doorwerkoefening: sensory poems

Enkele resultaten van de doorwerkoefening

Slaaprimpels van je hand, je laken en je pyjama op je ontwakend vel
de plotse tastbaarheid van de afgelopen nacht.
De geur van de eerste regen na een lange droge periode
weten dat plots iets tastbaar is dat er altijd al lag.
Een zoute smaak op je bovenlip na inspanning op een warme dag
dat wat we samen doen, blijft nazinderen.
Een eerste overnachting op een onbekende locatie
het wachten op de eerste onverwachte, niet te plaatsen geluiden.
Blikken vanuit een voorbijrijdende trein op achtertuinen,
de snelheid van je trein, het al dan niet kruisen van een andere en de mate van rust in de coupé bepalen je zicht...

"Ik had het gevoel dat het een meer persoonlijke insteek is en u persoonlijk connecteert. Wat is uw verhaal daarin? Wat is uw gevoel daarin? En iedereen is ervaringsdeskundige, dus ook gij als onderzoeker. En de connectie met uzelf (en uw blinde vlekken) en met uw team voelen."

Doorwerkoefening: sensory poems

Enkele resultaten van de doorwerkoefening

Kom binnen in De Living
Voel je thuis, comfortabel en warm
vertel je verhaal en luister naar anderen
proef samen wat jullie delen

Ik zie het als doel, om te realiseren.
Iets wat veraf, niet té dicht bij mij.
Maar jij zit ongeduldig, toch ook wat onzeker.
Te wachten, te kijken op en naar mij...

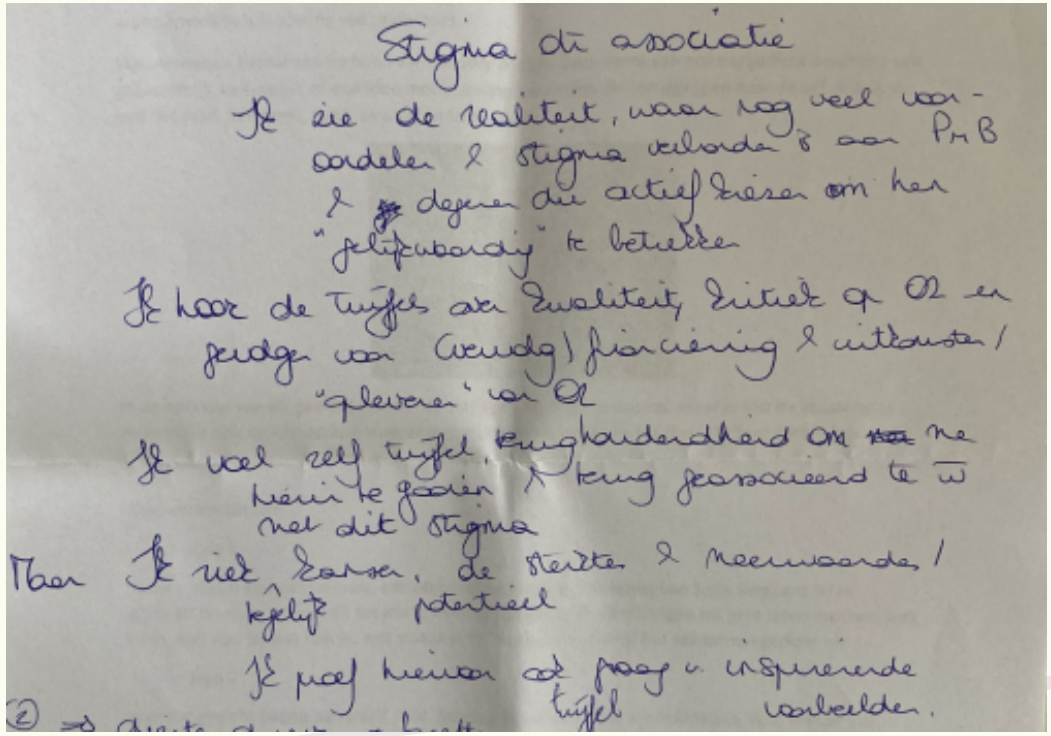
Het voelt als in dubio, onhandig onzeker.
Die drempel moet niet jij
Maar ik overheen...

Doorwerkoefening: sensory poems

Enkele resultaten van de doorwerkoefening

"Voor mij bracht de opdracht een nieuw inzicht helemaal naar boven. Als ik het gewoon had moeten uitschrijven had ik wat anders gekozen, maar nu door de vorm was er een thema dat me erg geraakt had: stigma door associatie.
Ik heb erg geworsteld om met co-onderzoekers te werken, veel breuken in mijn onderzoekstijd. Heb dat veelal op praktische zaken gestoken. Maar misschien is die twijfel er ook vanuit een persoonlijke insteek. Ik kom ook uit een gezin met een beperking. Ik ben altijd gezien als een kind van iemand met een beperking en nu zou eigenlijk net niet zelf kiezen om geassocieerd te worden. Ik vind dat heel waardevol, maar ik voel het stigma nog steeds. Ik denk dat ik dat nooit bedacht zou hebben anders. Ik vond dat wel heel interessant."

Artistiek geïnspireerd onderzoek in de sociale en educatieve innovatiesector: een transdisciplinair perspectief

Prof. Karin Hannes

Chloé Dierckx

Hanne Vrebos

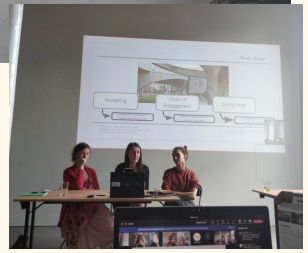
Artistiek geïnspireerd onderzoek in de sociale en educatieve innovatiesector: een transdisciplinair perspectief

Op 13 juni 2022 lieten onderzoekers van de onderzoeksgroep SoMeThin'K (Social, Methodological and Theoretical Innovation / Kreative, KULeuven) zien wat er kan gebeuren op het kruispunt tussen een artistiek geïnspireerd en een wetenschappelijk gedreven onderzoeksparadigma en hoe beiden elkaar kunnen versterken.
Hun 'catwalk' van methoden omvat onder meer de volgende creatieve ideeën:

- het ontwerpen van sociale theorieën in 2 of 3D,
- esthetische lezingen van visueel onderzoeksmateriaal,
- het 'pimpen' van een buurt via participatief onderzoek,
- het combineren van visueel materiaal en verhalen a.d.h.v. mapping technologie,
- het schrijven van sociale fictieverhalen in onderzoek,
- een talk show van de toekomst (een gescript radioprogramma dat zich afspeelt in het jaar 2030),
- en andere creatieve praktijken voor het dissemineren van onderzoeksresultaten.

Artistiek geïnspireerd onderzoek in de sociale en educatieve innovatiesector: een transdisciplinair perspectief

Voor deze bijeenkomst zakten we af naar het Bac Art lab van de KULeuven.

De integrale opname van deze voordracht is te bekijken via deze link

Wandel doorheen hun ‘catwalk’ van methoden in de volgende slides!

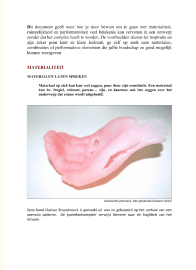
1

Hoe studenten Post Humanisme begrijpen adhv creatieve ontwerpen

klik op onderstaande afbeelding om de slides te bekijken:

Benieuwd naar meer? Klik op onderstaande afbeeldingen om bijkomende literatuur te raadplegen:

2

Esthetische lezingen van visueel onderzoeksmateriaal

klik hier om de slides te bekijken:

Benieuwd naar meer? Klik op onderstaande afbeeldingen om bijkomende literatuur te raadplegen:

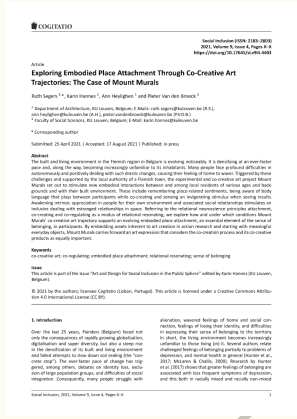
3

Het 'pimpen' van een buurt via participatief onderzoek

klik hier om de slides te bekijken:

Mount Murals
embodied urban artistic ecologies

Exploring embodied place attachment through co-creative art trajectories.
The case of Mount Murals (dr. Ruth Segers)

COGITATIO

Social Inclusion (ISSN: 2183-2803)
2021, Volume 9, Issue 4, Pages 8–9
https://doi.org/10.17645/si.v9i4.4445

Article

Exploring Embodied Place Attachment Through Co-Creative Art Trajectories: The Case of Mount Murals

Ruth Segers [1,*], Karin Hannes [2], Ans Heylighen [1] and Pieter Van den Broeck [2]

[1] Department of Architecture, KU Leuven, Belgium; E-Mails: ruth.segers@kuleuven.be (R.S.), ans.heylighen@kuleuven.be (A.H.), pieter.vandenbroeck@kuleuven.be (P.V.D.B.)
[2] Faculty of Social Sciences, KU Leuven, Belgium; E-Mail: karin.hannes@kuleuven.be

* Corresponding author

Submitted: 25 April 2021 | Accepted: 17 August 2021 | Published: in press

Abstract
The built and living environment in the Flemish region in Belgium is evolving noticeably. It is densifying at an ever-faster pace and, along the way, becoming increasingly unfamiliar to its inhabitants. Many people face profound difficulties in autonomously and positively dealing with such drastic changes, causing their feeling of home to wane. Triggered by these challenges and supported by the local authority of a Flemish town, the experimental and co-creative art project Mount Murals set out to investigate how participatory art practices can contribute to people's sense of place in their neighbourhoods and with their built environment. These include remembering place-related sentiments, being aware of body language that plays between participants while co-creating and sensing an invigorating stimulus when seeing results. Awakening intrinsic appreciation in people for their own environment and associated social relationships stimulates an inclusive dealing with estranged relationships in space. Referring to the relational neuroscience principles attachment, mirroring and resonance, this article explores how participants engaged in the co-creative art trajectory 'Mount Murals' as creative art trajectory supports or evolving embodied place attachment, an essential element of the sense of belonging, in participants. By embedding assets inherent to art creation in action research and starting with meaningful everyday objects, Mount Murals carries forward an art expression that considers the co-creation process and its co-creative products as equally important.

Keywords
co-creative art; co-regulating; embodied place attachment; relational resonating; sense of belonging

Issue
This article is part of the issue "Art and Design for Social Inclusion in the Public Sphere" edited by Karin Hannes (KU Leuven, Belgium).

© 2021 by the author(s); licensee Cogitatio (Lisbon, Portugal). This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY).

1. Introduction

Over the last 25 years, Flanders (Belgium) faced not only the consequences of rapidly growing globalisation, digitalisation and super diversity, but also a steep rise in the densification of its built and living environment and failed attempts to slow down soil sealing (the "concrete stop"). The ever-faster pace of change has triggered a rise in the feeling of unease, the loss of a sense of home of large population groups, and difficulties of social integration. Consequently, many people struggle with alienation, lessened feelings of home and social connectedness, and difficulties in finding a global sense in expressing their sense of belonging to the territory. In short, the living environment becomes increasingly unfamiliar to those living in it. Several authors relate challenged feelings of belonging partially to problems of depression, and mental health in general (Hunter et al., 2017; McLaren & Challis, 2009). Research by Hunter et al. (2017) indicates that unfamiliar living environments associated with less frequent symptoms of depression, and this both in racially mixed and racially non-mixed

Benieuwd naar meer? Klik op onderstaande afbeeldingen om bijkomende literatuur te raadplegen:

DOSSIER

PARTICIPATIEPROJECT MOUNT MURALS SCHEPT KUNST EN VERBONDENHEID IN DE PUBLIEKE RUIMTE

De fysieke omgeving is een medium dat sociale relaties maakt en hermaakt, en vice versa. Samen kunst creëren, met aandacht voor je omgeving, helpt mensen om zich meer thuis te voelen. Het artistieke participatieproject Mount Murals kreeg een VLAIO Innovatiemandaat (2019-2027) om met deze bewonersgewijze een participatief ontwerp te maken voor de creatie van 'Kunst in de publieke ruimte'.

SNELLE RUIMTELIJKE EN SOCIALE VERANDERINGEN ZIJN UITDAGING

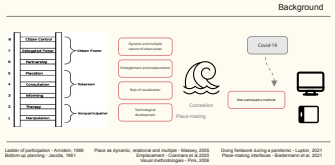
MOUNT MURALS CREËERT EEN SENSE OF BELONGING

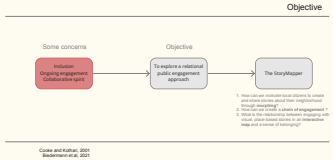
ARTISTIEKE LOKALE WORKSHOPS

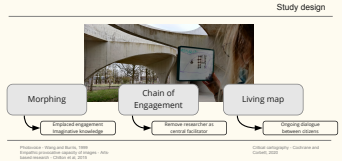
4

De Storymapper - het combineren van visuael materiaal, verhalen en plaats a.d.h.v. een hybride technologie

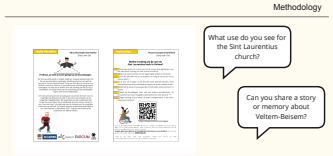

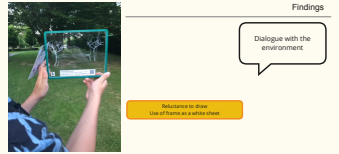

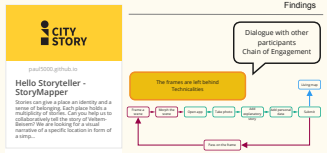

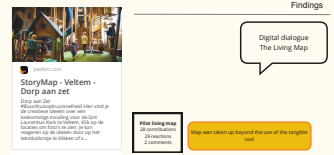

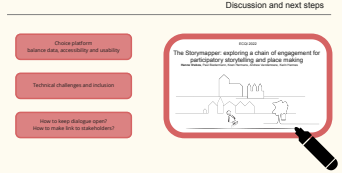

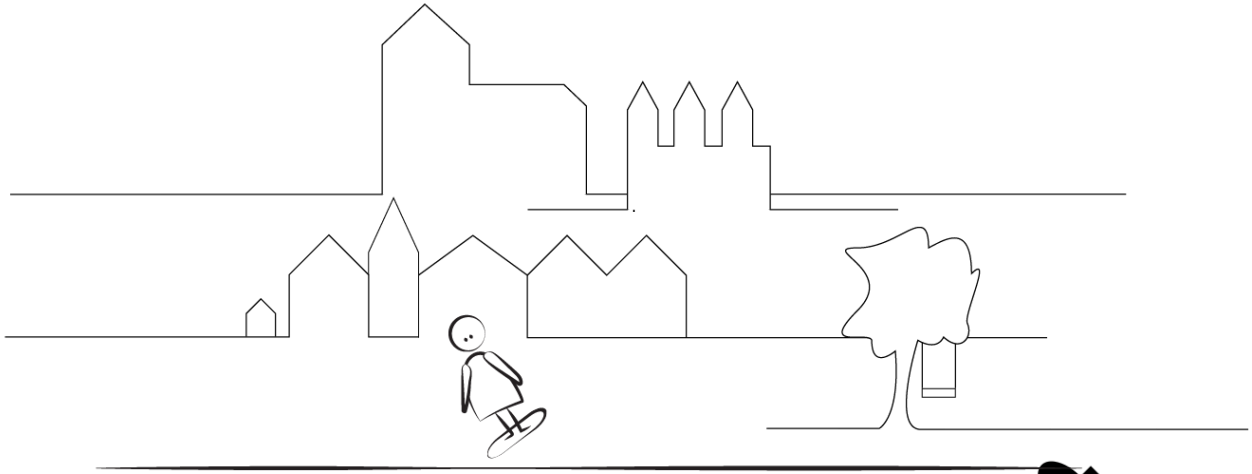

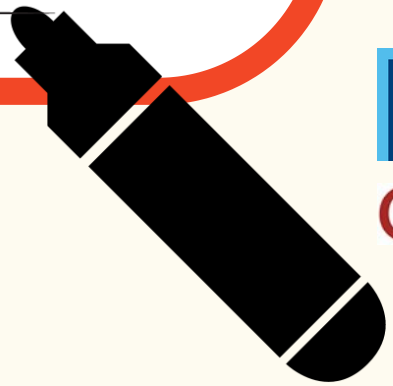

ECQI 2022

The Storymapper: exploring a chain of engagement for participatory storytelling and place making

Hanne Vrebos, Paul Biedermann, Andrew Vande Moere, Koen Hermans, Karin Hannes

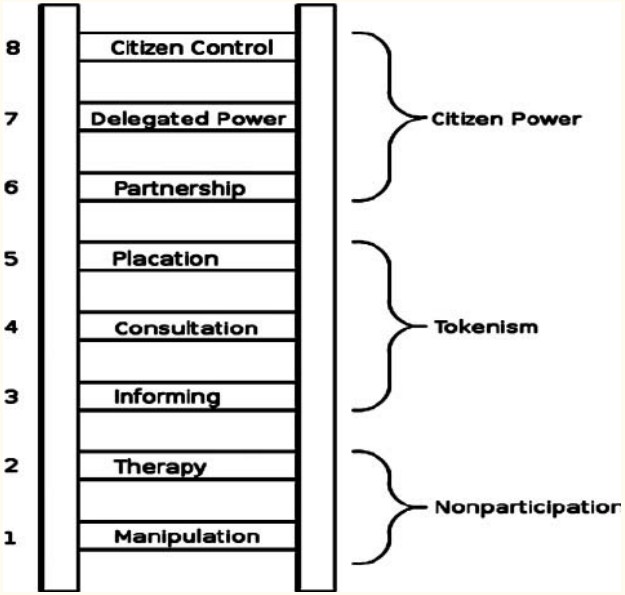

KU LEUVEN

CESO RESEARCH [x]DESIGN

Background

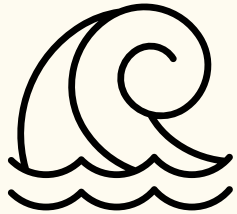

Dynamic and multiple nature of urban areas

Entanglement and emplacement

Role of visualization

Technological development

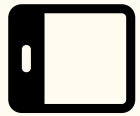
Cocreation

Place-making

Covid-19

New participatory methods

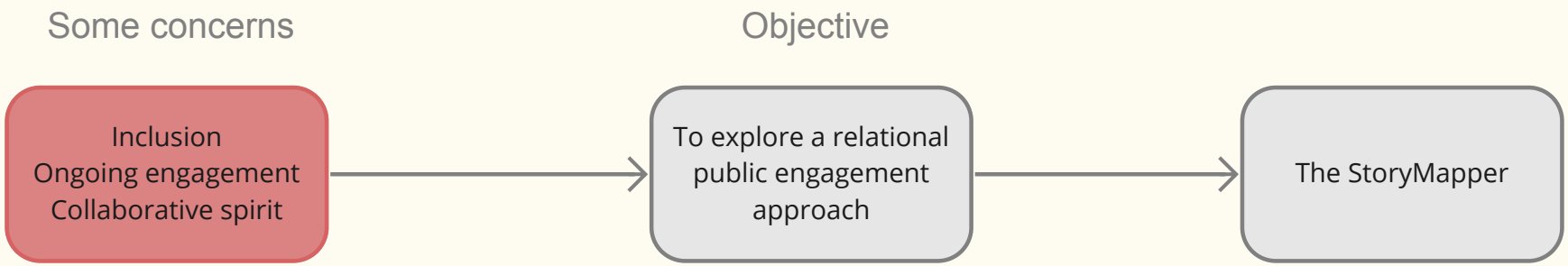

Ladder of participation - Arnstein, 1969
Bottom-up planning - Jacobs, 1961

Place as dynamic, relational and multiple - Massey, 2005
Emplacement - Coemans et al,2020
Visual methodologies - Pink, 2006

Doing fieldwork during a pandemic - Lupton, 2021
Place-making interfaces - Biedermann et al, 2021

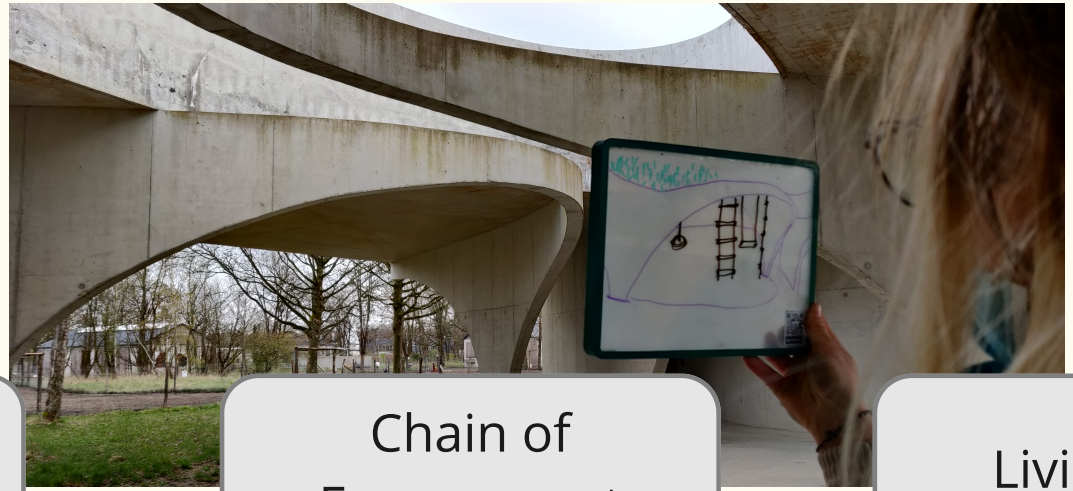
Objective

1. How can we motivate local citizens to create and share stories about their neighborhood through **morphing**?
2. How can we create a **chain of engagement** ?
3. What is the relationship between engaging with visual, place-based stories in an **interactive map** and a sense of belonging?

Cooke and Kothari, 2001
Biedermann et al, 2021

Study design

Morphing

- Emplaced engagement
- Imaginative knowledge

Photovoice - Wang and Burris, 1999
Empathic provocative capacity of images - Arts-based research - Chilton et al, 2015

Chain of Engagement

- Remove researcher as central facilitator

Living map

- Ongoing dialogue between citizens

Critical cartography - Cochrane and Corbett, 2020

Plugging in a municipal project

Reconversion of the Saint Laurentius church in Veltem-Beisem, Belgium

© MDT

Methodology

Hallo Verteller

#buurthuisopkruissnelheid
Dorp aan Zet

Proficiat, je hebt je hand gelegd op de StoryMapper.

De Sint-Laurentiuskerk in Veltem krijgt een nieuwe bestemming. Om tot een gezamenlijk en gedragen invulling te komen lanceert de gemeente het participatietraject 'Dorp aan Zet' #buurthuisopkruissnelheid, waarbij ze inwoners, sympathisanten en belangengroepen uitnodigen om mee na te denken over de invulling van de Sint-Laurentiuskerk. Dit kader dient als een aanvulling op het participatief traject met de doorkijkkerkjes.

Dit interactieve kader (de StoryMapper) verzamelt dromen over de mogelijke invulling van de kerk in de vorm van schetsen op de omgeving. Tegelijkertijd is dit onderdeel van een onderzoek over visueel buurtverhalen. De verschillende dromen komen samen in een 'Levende Kaart', die bijdraagt aan de dialoog over de mogelijke toekomst van de kerk. De ideeën worden verder besproken tijdens een Café Sapristi in september 2021. Volg de instructies op de achterkant om deel te nemen.

KU LEUVEN herent PARCUM

Instructies

#buurthuisopkruissnelheid
Dorp aan Zet

Welke invulling zie jij voor de Sint Laurentius kerk in Veltem?

1. Vind een plek in of rond de kerk of de houten doorkijkkerkjes. Hou het tekenbord omhoog om een locatie te kaderen.
2. Teken je toekomstvisie met de bijgevoegde stiften op het kader.
3. Scan de QR-code met je smartphone en volg de instructies om je visie te delen.*
4. Je visie zal morgen op de levende kaart gedeeld worden. Deze interactieve kaart kan je opnieuw bezoeken om andere ideeën te zien.
5. Gebruik de spray en een papiertje om het kader achteraf schoon te maken.
6. Geef de StoryMapper door aan een andere buurtbewoner. Zo verzamelen we zoveel mogelijk toekomstdromen over de kerk.**
7. Tegen zondag 20 Juni wordt dit kader terugverwacht in Bar Deco, help jij ons hiermee?

https://tinyurl.com/storymapper

*Let op: alle aanvullende informatie die we van u vragen zijn geheel vrijwillig en dienen alleen voor onderzoeksdoeleinden. Meer informatie over het onderzoeksproject en de ethische goedkeuring ervan, vind je in de app.
Vragen, geen smartphone of moeilijkheden het insturen van de foto? We helpen je graag. Contacteer Hannie op **0499/23.22.68**.

**Will je het kader niet meer doorgeven, neem dan contact op met hannie.wrebos@kuleuven.be of breng het binnen bij Bar Deco.

What use do you see for the Sint Laurentius church?

Can you share a story or memory about Veltem-Beisem?

Findings

Dialogue with the environment

Reluctance to draw
Use of frame as a white sheet

Findings

CITY STORY

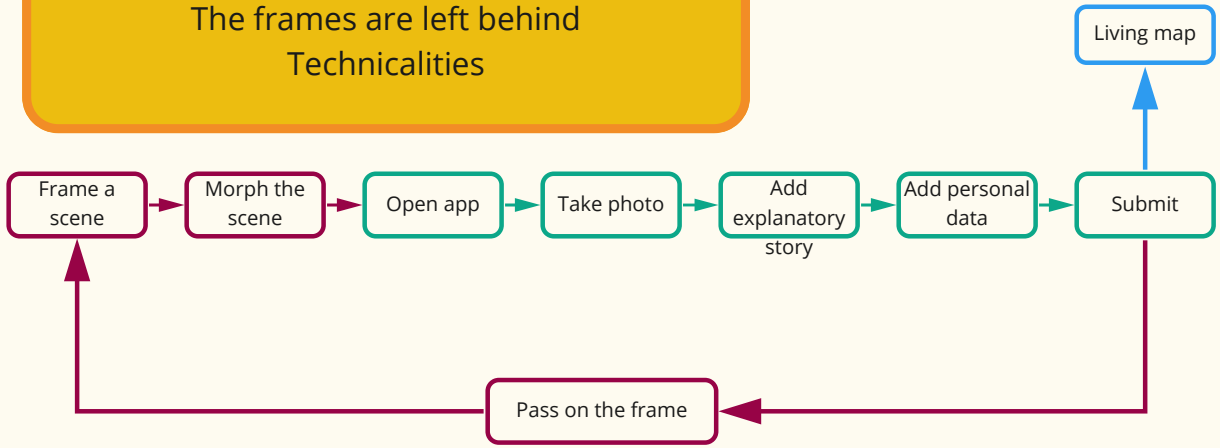
paul5000.github.io

Hello Storyteller - StoryMapper

Stories can give a place an identity and a sense of belonging. Each place holds a multiplicity of stories. Can you help us to collaboratively tell the story of Veltem-Beisem? We are looking for a visual narrative of a specific location in form of a simp...

Dialogue with other participants
Chain of Engagement

The frames are left behind
Technicalities

Findings

padlet.com

StoryMap - Veltem - Dorp aan zet

Dorp aan Zet #Buurthuisopkruissnelheid Hier vind je de creatieve ideeën over een toekomstige invulling voor de Sint Laurentius Kerk te Veltem. Klik op de locaties om foto's te zien. Je kan reageren op de ideeën door op het tekstballontje te klikken of z...

Digital dialogue
The Living Map

Pilot living map
28 contributions
29 reactions
2 comments

Map was taken up beyond the use of the tangible tool

Discussion and next steps

Choice platform
balance data, accessibility and usability

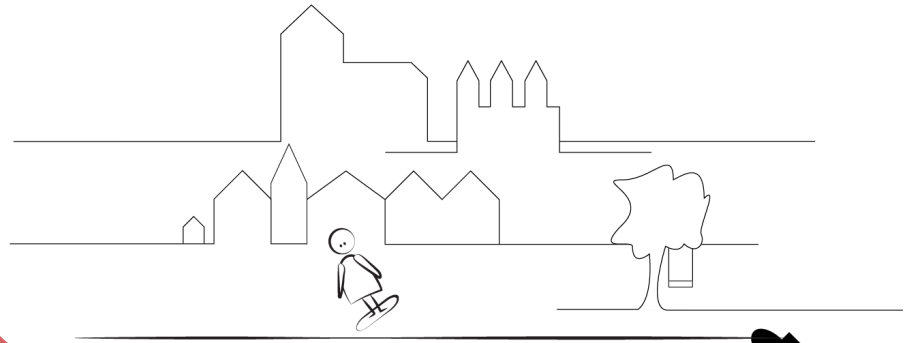
Technical challenges and inclusion

How to keep dialogue open?
How to make link to stakeholders?

ECQI 2022

The Storymapper: exploring a chain of engagement for participatory storytelling and place making

Hanne Vrebos, Paul Biedermann, Koen Hermans, Andrew Vandemoere, Karin Hannes

5

Een talkshow van de toekomst: een gescript radioprogramma dat zich afspeelt in het jaar 2030

Live from the year 2030, BrusselAVenir and BNA-BBOT present: “20:30 Bruxsels Talks: A Talk Show of the Future” Through this multilingual radio show you can time travel 10 years into the future to when Brussels has made the inclusive and sustainable transition to a society that takes care of its diverse population on both an ecological and social level. In this fun and entertaining show, you will hear from people of the future sharing about their lives, hopes and fears in the year 2030. There are reminiscent throwbacks of the past (that is today) through sound archives, contemporary breaking news, live music, and interviews with influential members of 2030’s society, all to trigger action to make this plausible future a reality! The live show was broadcast on BX1+ in front of a live audience at Beurscafé on the 23rd of January at 20:30. Languages: French, Dutch and English

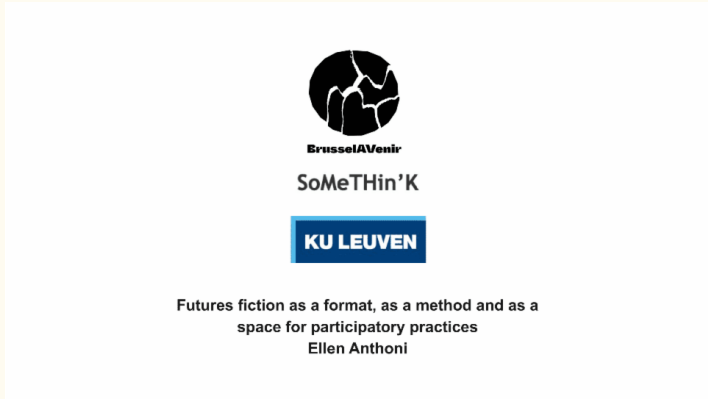

www.facebook.com

Brusselavenir - 20:30 Bruxsels Talks: a talk show of the future | Facebook| By Brusselavenir

Exactly one year ago, before the current dystopia hit us, we travelled to Brussels in the year 2030, and discussed how our city became climate-proof in a...

klik hier om de slides te bekijken:

Benieuwd naar meer? Klik op onderstaande afbeelding om bijkomende literatuur te raadplegen:

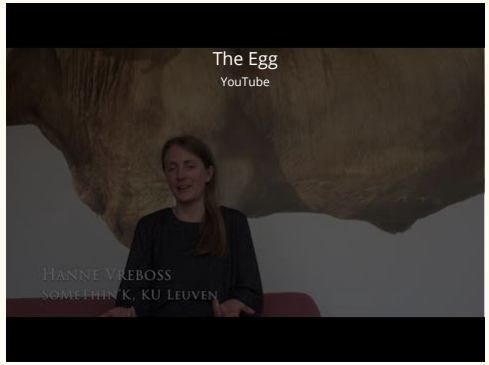
6

Het schrijven van sociale fictieverhalen op basis van veldwerk

Vind het boek hier

Bekijk onderstaande youtube filmpjes om hier mee over te weten te komen:

Doorwerkoefening - Speed Challenge: toegankelijkheidskwesties onderzoeken via mobiele multimodale dataverzameling

We eindigden onze laatste sessie van het academiejaar met de volgende doorwerkopdracht:
Ga op pad in de stad om gegevens te verzamelen van goede en slechte voorbeelden van de toegankelijkheid in de fysieke omgeving. Loop door het gebouw/het plein bij de ingang om kenmerken in kaart te brengen die voor jouw persona opmerkelijk zijn omdat ze je helpen of een barrière vormen om deel te nemen aan het stadsleven.

1 - Go select features in the environment

2 - Add an item in the Fieldmaps app by clicking

3 - Ensure you are mapping in the correct layer

4 - Tap Take Photo

and take a picture. Tap Use photo (iOS) or the checkmark (Android) to attach it. Tap Update Point to add the point to your map.

5 - Add comments - describe why this is a good or bad example for your group. The other fields can be left blank.

6 - Tap Submit (iOS) or the checkmark (Android) to share the point you have collected with everyone with access to the layer

Accessibility themes

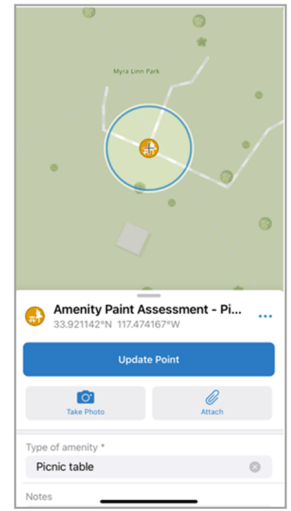
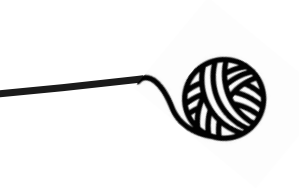

Image: Collect point

To be continued...

En nu?

Na een geslaagd pilootjaar hopen we de bijeenkomsten met het lerend netwerk te continueren en dit denkproces rond het inzetten van artistieke geïnspireerde methoden in onderzoek en onderwijs verder te zetten.

Heb je ook interesse om je aan te sluiten bij dit netwerk? Laat alvast je contactgegevens achter in onze 'living paper'.

Voor verdere info: neem contact op via sara.coemans@ucll.be / eva.brattinga@ucll.be

LEREND NETWERK
voor praktijkgerichte arts-based onderzoekers

EEN LEREND NETWERK ROND ABR

KICK-OFF LEREND NETWERK

Augmented & Virtual Reality

VAN INCLUSIEF NAAR TRANS-DISCIPLINAIR

PHOTOVOICE & ABR: INTERVISIE

RE-TOUCHE ALS EEN VORM VAN RESEARCH-CREATION PRAKTIJK

Artistiek geïnspireerd onderzoek in de sociale en educatieve innovatiesector: een transdisciplinair perspectief

Artistiek geïnspireerd onderzoek in de sociale en educatieve innovatiesector: een transdisciplinair perspectief

Artistiek geïnspireerd onderzoek in de sociale en educatieve innovatiesector: een transdisciplinair perspectief

Re-touche#zwart...

En nu!

Als een steeds groeiend collectief leren kunnen we alle kritische kanttekeningen meer het levend netwerk te transformeren tot een leergemeenschap waarin het kwetsbare van artistieke gefragmenteerde meerduiden in evidentieel- en onderzoekjs zonder te delen.

Heb je ook interesse om je eens te sluiten bij dit netwerk? Laat alvast je contactgegevens achter via dit formulier: bit.ly/lerend-netwerk

Voor vragen kan je mailen naar sara.soenen@ugent.be | lara.bertels@ugent.be